

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2553/2020
25.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., против тужене Општине Власотинце, коју заступа Општинско јавно правобранилаштво Власотинце, ради утврђења дискриминације, одлучујући о ревизији тужене која је изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 496/2020 од 11.05.2020. године, у седници већа која је одржана дана 25.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 496/2020 од 11.05.2020. године и пресуда Вишег суда у Лесковцу П1 12/19 од 20.12.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Лесковцу П1 12/19 од 20.12.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је утврђено према туженој, да је поступала дискриминаторски према тужиљи, тако што је председник Општине Власотинце неоправдано ускратио тужиљи коришћење мобилног телефонског апарата, СИМ картице и лаптоп рачунара. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 50.000,00 динара, док је тужбени захтев преко досуђеног а до траженог од 100.000,00 динара, одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да у дневном листу „Блиц“ о свом трошку објави ову пресуду, а након њеног ступања на снагу. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати укупан износ од 61.100,00 динара у року од 15 дана по пријему преписа пресуде под претњом извршења.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 496/2020 од 11.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Лесковцу П1 12/19 од 20.12.2019. године у ставу првом, усвајајућем делу става другог и у ставом трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, што произилази из навода ревизије.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 са изменама и допунама), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија тужене основана.

Из списка произилази да је тужила ..., у радном односу код тужене од 01.11.2008. године и да сада ради на пословима ... Мобилни телефон, две СИМ картице и лаптоп „ХП“ преузела је реверсима. Правилником о коришћењу службених мобилних телефона од 16.01.2014. године је регулисано питање поседовања мобилних телефона, али не и друге опреме. Решењем председника општине ... број ...-...-.../... од 17.08.2016. године тужилји је престало право на коришћење мобилног телефона, сим картице и лаптоп рачунара, а према наводима тужилје због сукоба са председником општине због другачијег политичког опредељења.

Првостепени суд је усвојио, а другостепени суд одлуку првостепеног суда потврдио са образложењем да је у току поступка тужила учинила вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, а терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза сноси тужена, што у конкретном случају није доказала, због чега тужила, на основу одредбе члана 43. Закона о забрани дискриминације, има право на накнаду штете.

Заштита од дискриминације представља право личности загарантовано Уставом Републике Србије (члан 21.) и Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску конвенцију).

У смислу члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације, дискриминација и дискриминаторско поступање представља свако неправдано прављене разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу друга лице или групе, на отворен или прикривен начин, а који се заснива претпостављеним личним својствима по било ком основу (расе, држављанства, националне или верске припадности, језика, политичких убеђења, пола ...).

Одредбом члана 5. истог Закона прописано је да су облици дискриминације непосредна и посредна дискриминација, а одредба члана 6. и 7. истог Закона дефинишу непосредну и посредну дискриминацију као стављање лица (или групе лица) у неповољнији положај због његовог односно њиховог личног својства, што се може чинити на разне начине актом, радњом или пропуштањем. Одредбом члана 8. истог закона прописано је да повреда начела једнаких права и обавеза постоји ако се лицу или групе лица, због њиховог односно његовог личног својства, неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ако су циљеви и последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује.

Из наведених законских одредби произилази да је за утврђење дискриминације, односно дискриминаторског поступања потребно да се лице које тражи заштиту налази у

упоредивој или битно сличној ситуацији у односу на друго лице у односу на које сматра да је дискриминисано, да је прављене разлике неоправдано и да је везано за неко лично својство дискриминисаног лица. У случају да лице које тражи судску заштиту не налази у таквој ситуацији дискриминације нема, па самим тим нема ни повреде права личности дискриминаторским понашањем.

Лично својство је свако обележје које је везано за личност појединца, а уколико га појединац дели са већим или мањим бројем других лица, онда се ради о групи лица са истим личним својством. Дискриминација постоји, ако лично својство неког лица или групе лица доводи до неоправданог прављења разлике и неједнаког поступања. Одредбом члана 2. став 1. Закона о забрани дискриминације наведене су само нека од личних својстава на основу којих се може вршити дискриминација, при чему та листа није затворена, већ се дискриминација може утврдити и по неком другом стварном, односно претпостављеном личном својству.

У конкретном случају, тужиља у тужби навела да је тужени дискриминаторски поступао према њој због њеног личног својства – политичких убеђења и сукоба са председником општине.

Међутим, осим навода тужиље да има другачија политичка убеђења и да је у сукобу са председником општине, тужиља није пружила доказ којим је учинила вероватним акт дискриминације, а судови нису разјаснили која су то политичка убеђења тужиље и председника општине која су евентуално довела до неоправданог прављења разлике и неједнаког поступања тужене у односу на тужиљу, од када датирају и у чему се састоје, нити је идентификовала групу лица различитог политичког уверења у односу на које је дискриминисана. Ово посебно имајући у виду да код тужене постоји Правилник о коришћењу службених мобилних телефона који регулише питање поседовања те опреме, ради обављања посла на радном месту. У вези с тим, у току поступка није разјашњено да ли тужиља сада обавља послове на радном месту које захтева поседовање опреме која је предмет спора, те каква су њена права на коришћење ове опреме.

У поновном поступку, ради правилне примене материјалног права првостепени суд ће да разјасни напред наведене чињенице и околности од којих зависи основаност тужбеног захтева.

Са изнетих разлога, сагласно одредби члана 416. став. 2. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић